

2022

Kódy pro reprezentaci názvů zemí a jejich částí –
Část 1: Kód země

ČSN
EN ISO 3166-1

97 1002

idt ISO 3166-1:2020

Codes for the representation of names of countries and their subdivisions –
Part 1: Country code

Codes pour la représentation des noms de pays et de leurs subdivisions –
Partie 1: Codes de pays

Codes für die Namen von Ländern und deren Untereinheiten Codes für Ländernamen –
Teil 1: Codes für Ländernamen

Tato norma je českou verzí evropské normy EN ISO 3166-1:2020. Překlad byl zajištěn Českou agenturou pro standardizaci. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the European Standard EN ISO 3166-1:2020. It was translated by the Czech Standardization Agency. It has the same status as the official version.

Nahrazení předchozích norem

Touto normou se nahrazuje ČSN EN ISO 3166-1 (97 1002) z března 2021.

Národní předmluva

Změny proti předchozí normě

Proti předchozí normě dochází ke změně způsobu převzetí EN ISO 3166-1:2020 do soustavy norem ČSN. Zatímco norma z března 2021 převzala EN ISO 3166-1:2020 schválením k přímému používání jako ČSN oznámením ve Věstníku ÚNMZ, tato norma ji přejímá překladem.

Norma byla rozdělena na tištěnou část (tento dokument) a kód s ní spojený, jenž obsahuje vlastní kódy a názvy zemí, a který je dostupný ve formě databáze, přístupné např. přes webové rozhraní ISO Online Browsing Platform. Přibyly definice 3.5 až 3.23, článek 5.1 stanovující sadu znaků prvků kódu, článek 5.6 popisující algoritmický kód num-4 a článek 7.2 pojednávající o novém modelu „standard formou databáze“. Článek o možnosti přidělení prvků kódu OO, OOO či 000 uživateli a článek o oznamování používání této části normy byly vypuštěny. Přibyly příloha se seznamem kódů jazyka (Příloha D), příloha objasňující přejímání názvů z databáze UNTERM (Příloha G). Změny v položkách kódu viz příloha H.

Dle § 4 Zákona č. 200/1994 Sb. o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením je standardizace jmen sídelních a nesídelních geografických objektů z území mimo Českou republiku zeměměřickou činností ve veřejném zájmu. Tato činnost je dle § 3 Zákona č. 359/1992 Sb. o zeměměřických a katastrálních orgánech zabezpečována Českým úřadem zeměměřickým a katastrálním (ČÚZK).

České překlady názvů zemí a jejich částí jsou v kompetenci ČÚZK a ve formě aplikace přístupné přes webové rozhraní ČÚZK na adrese <https://ags.cuzk.cz/jmenasveta>. Číselník zemí (CZEM), aktualizovaný na základě notifikací udržovací agentury ISO 3166/MA dle článku 7.1 této normy a publikovaný ve Sbírce zákonů dle § 19 odst. 2 zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, je k dispozici na internetových stránkách České statistického úřadu (www.czso.cz).

Upozornění na používání této normy

V době vydání tohoto dokumentu může uživatel normy dohledat samotné názvy následovně:

V angličtině	Jména zemí a jejich částí	Jména vyskytující se v poznámkách, odpovídající položce „názvy teritorií“	Strojově zpracovatelný formát	Volně dostupný zdroj
Tento dokument (ČSN EN ISO 3166-1:2022)		X		
ISO Online Browsing Platform (interaktivní databáze) https://www.iso.org/obp	X	X		X
Country Codes Collection https://www.iso.org/publication/PUB500001.html	X	X	X	
V češtině				
Tento dokument (ČSN EN ISO 3166-1:2022)				
Jména světa (interaktivní mapa) https://ags.cuzk.cz/jmenasveta/		X		X
Seznam jmen států a jejich územních částí ve formátu PDF https://www.cuzk.cz/O-resortu/Poradci-a-poradni-organy/Nazvoslovna-komise-CUZK/Nazvoslovna-komise-CUZK-(1)/Geograficke-nazvoslovne-seznamy.aspx		X		X
Index českých exonym https://geoportal.cuzk.cz/		X		
Číselník zemí (CZEM) https://apl.czso.cz/ISMS/cislist.jsp?fakronym=CZEM		X	X	X

Souvisící ČSN

ČSN ISO 639-1 (01 0182) Kódy pro názvy jazyků – Část 1: Dvoupísmenný kód

ČSN ISO 639-2 (01 0182) Kódy pro názvy jazyků – Část 2: Třípísmenný kód

ČSN EN ISO 6346:1997 (26 9342) Kontejnery – Kódování, identifikace a značení

ČSN ISO 7372:2006 (97 0001) Výměna obchodních dat – Sborník datových prvků pro obchod

ČSN ISO/IEC 7501-1:2010 (36 9730) Identifikační karty – Strojově čitelné cestovní doklady – Část 1: Strojově čitelný cestovní pas

Vysvětlivky k textu této normy

V případě nedatovaných odkazů na evropské/mezinárodní normy jsou ČSN uvedené v článku „Souvisící ČSN“ nejnovějšími vydáními, platnými v době schválení této normy. Při používání této normy je třeba vždy použít taková vydání ČSN, která přejímají nejnovější vydání nedatovaných evropských/mezinárodních norem (včetně všech změn).

Vysvětlivky k textu převzaté normy

Tato norma je doslovným překladem přejímané normy. Původní anglické a francouzské názvy území a jazyků v přílohách tohoto dokumentu byly zachovány a doplněny o české varianty.

Výraz „kód“ v terminologii této normy představuje seznam „prvků kódu“. Názvy jednotlivých území jsou pak reprezentovány těmito „prvky kódu“.

Upozornění na národní poznámky

K článkům 5.2 a 6.1 byly doplněny národní poznámky odkazující na české zdroje. K příloze E byla doplněny národní poznámky se stanoviskem ČÚZK a odkazem na národní přílohu.

Upozornění na národní přílohu

Do této normy byla doplněna informativní národní příloha NA, která obsahuje informace uvedené v příloze E seřazené dle českých názvů a s vyznačením existence českých exonym dle Indexu exonym vydaného ČÚZK v roce 2019.

Vypracování normy

Zpracovatel: Studenti Ústavu jižní a centrální Asie FF UK, z.s., IČO 06709834, Mgr. Jan Kučera, Ph.D.

Pracovník České agentury pro standardizaci: Ing. Kateřina Volejníková

Česká agentura pro standardizaci je státní příspěvková organizace zřízená Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví na základě ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

EVROPSKÁ NORMA
EUROPEAN STANDARD
NORME EUROPÉENNE
EUROPÄISCHE NORM

EN ISO 3166-1

Září 2020

ICS 01.140.30
3166-1:2014

Nahrazuje EN ISO

Kódy pro reprezentaci názvů zemí a jejich částí –
Část 1: Kód země
(ISO 3166-1:2020)

Codes for the representation of names of countries and their subdivisions –
Part 1: Country code
(ISO 3166-1:2020)

Codes pour la représentation des noms de pays et de leurs subdivisions – Partie 1: Codes de pays (ISO 3166-1:2020)	Codes für die Namen von Ländern und deren Untereinheiten Codes für Ländernamen – Teil 1: Codes für Ländernamen (ISO 3166-1:2020)
---	---

Tato evropská norma byla schválena CEN dne 2020-08-22.

Členové CEN jsou povinni splnit vnitřní předpisy CEN/CENELEC, v nichž jsou stanoveny podmínky, za kterých se této evropské normě bez jakýchkoliv modifikací uděluje status národní normy. Aktualizované seznamy a bibliografické citace týkající se těchto národních norem lze obdržet na vyžádání v Řídicím centru CEN-CENELEC nebo u kteréhokoliv člena CEN.

Tato evropská norma existuje ve třech oficiálních verzích (anglické, francouzské, německé). Verze v každém jiném jazyce přeložená členem CEN do jeho vlastního jazyka, za kterou zodpovídá a kterou notifikuje Řídicímu centru CEN-CENELEC, má stejný status jako oficiální verze.

Členy CEN jsou národní normalizační orgány Belgie, Bulharska, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Irska, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Malty, Německa, Nizozemska, Norska, Polska, Portugalska, Rakouska, Republiky Severní Makedonie, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Spojeného království, Srbska, Španělska, Švédsko, Švýcarsko a Turecko.

Evropský výbor pro normalizaci
European Committee for Standardization
Comité Européen de Normalisation
Europäisches Komitee für Normung

Řídicí centrum CEN-CENELEC: Rue de la Science 23, B-1040 Brusel

© 2020 CEN Veškerá práva pro využití v jakémkoliv formě a jakýmikoliv prostředky

Ref. č. EN ISO 3166-1:2020 E

jsou celosvětově vyhrazena národním členům CEN.

Evropská předmluva

Tento dokument (EN ISO 3166-1:2020) byl připraven Technickou komisí ISO/TC 46 „Informace a dokumentace“ ve spolupráci s Technickou komisí CEN/SS F17 „Administrativní dokumenty“, jejímž sekretariátem je CCMC.

Této evropské normě musí být udělen status národní normy, a to buď vydáním identického textu nebo jejím schválením nejpozději do března 2021, a národní normy, jež jsou s ní v rozporu, musí být zrušeny nejpozději do března 2021.

Upozorňuje se na možnost, že některé prvky tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. CEN nelze činit odpovědným za identifikaci jakéhokoliv nebo všech patentových práv.

Tento dokument nahrazuje EN ISO 3166-1:2014.

Dle vnitřních předpisů CEN-CENELEC jsou tuto evropskou normu povinny zavést národní standardizační organizace následujících zemí: Belgie, Bulharska, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Irska, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Maltu, Německa, Nizozemska, Norska, Polska, Portugalska, Rakouska, Republiky Severní Makedonie, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Spojeného království, Srbska, Španělska, Švédska, Švýcarska a Turecka.

Oznámení o schválení

Text ISO 3166-1:2020 byl schválen CEN jako EN ISO 3166-1:2020 bez jakýchkoliv modifikací.

Obsah

Strana

Evropská předmluva.....	6
Předmluva.....	9
Úvod.....	10
1..... Předmět normy.....	11
2..... Citované normativní dokumenty.....	11
3..... Termíny a definice.....	11
4..... Principy zařazování do seznamu názvů zemí.....	13
4.1..... Seznam.....	13
4.2..... Zdroje názvů.....	14
4.3..... Překrývání.....	14
4.4..... Aktuální status názvů.....	14
4.5..... Nezávislé země.....	14
5..... Principy přiřazování prvků kódu.....	14

5.1..... Tvorba prvků kódu.....	14
5.2..... Vztah k názvům.....	14
5.3..... Konstrukce kódu alpha-2.....	15
5.4..... Konstrukce kódu alpha-3.....	15
5.5..... Konstrukce kódu num-3.....	15
5.6..... Alternativní algoritmická konstrukce číselného kódu num-4.....	15
6..... Seznam názvů zemí a jejich prvků kódu.....	15
6.1..... Specifikace pro použití.....	15
6.2..... Obsah seznamu.....	15
6.3..... Volba jazyka, romanizace, znakové sady.....	16
7..... Údržba.....	16
7.1..... Udržovací agentura (ISO 3166/MA).....	16
7.2..... Norma formou databáze - změna modelu.....	17
7.3..... Přidávání do seznamu názvů zemí.....	17
7.4..... Odebírání ze seznamu názvů zemí.....	17

7.5..... Změny názvu země nebo prvku kódu.....	17
7.6..... Rezervace prvků kódu země.....	17
7.6.1... Přehled.....	17
7.6.2... Období nepřidělování.....	17
7.6.3... Období neužívání.....	17
7.6.4... Mimořádně rezervované prvky kódu.....	18
7.6.5... Seznam rezervovaných prvků kódu.....	18
8..... Pokyny pro uživatele.....	18
8.1..... Zvláštní opatření.....	18
8.2..... Agregace.....	18
8.3..... Uživatelsky přidělený prvek kódu.....	18
8.4..... Konzultace ohledně užívání prvků kódu země.....	18
Příloha A (informativní) Algoritmus num-4 pro číselnou reprezentaci prvků kódu země ISO 3166 alpha-2.....	19
Příloha B (informativní) Převodní tabulka pro číselnou reprezentaci prvků kódu země ISO 3166 alpha-2.....	20

Příloha C (informativní) Tabulka pro převod z prvků kódu země normy ISO 3166 alpha-2 do prvku num-3

Statistické divize

OSN..... 21

Příloha D (informativní) Seznamy kódů jazyka alpha-2 a alpha-3 normy ISO 639 používaných v kódech země normy

ISO 3166..... 23

Příloha E (normativní) Abecední seznam názvů ze seznamu kódů země vyskytujících se v poznámkách,

odpovídajících položce „názvy teritorií“, anebo tvořících druhou významnou část složených názvů zemí..... 27

Příloha F (informativní) Principy drobných úprav krátké formy názvu země získané z databáze UNTERM pro účely abecedního

pořadí..... 32

Příloha G (informativní) Zdroj názvů – Procesy týkající se oficiálních celých názvů zemí v databázi UNTERM,

potvrzené udržovací agentuře ISO 3166/MA dne

2019-03-07..... 33

Příloha H (normativní) Položky ISO Online Browsing Platform

(OBP)..... 34

Bibliografie..... 36

Národní příloha NA (informativní) Abecední seznam českých názvů ze seznamu kódů země vyskytujících se v poznámkách, odpovídajících položce „názvy teritorií“, anebo tvořících druhou významnou část složených

názvů

zemí..... 38

Předmluva

ISO (Mezinárodní organizace pro standardizaci) je celosvětová federace národních standardizačních orgánů (členské orgány ISO). Příprava mezinárodních standardů je obvykle prováděna technickými komisemi ISO. Každý členský orgán se zájmem o oblast, pro kterou byla zřízena technická komise, má právo být v této komisi reprezentován. Ve spolupráci s ISO se prací účastní rovněž vládní i nevládní mezinárodní organizace. ISO ve všech záležitostech elektrotechnické standardizace úzce spolupracuje s Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC).

Postupy užívané při tvorbě tohoto dokumentu a dokumentů určených k jeho další údržbě jsou popsány v části 2 Směrnic ISO/IEC. Zejména je třeba vzít v úvahu rozdílná kritéria ke schválení různých typů dokumentů ISO. Tento dokument byl zpracován v souladu s redakčními pravidly uvedených v části 2 Směrnic ISO/IEC (viz www.iso.org/directives).

Upozorňuje se na možnost, že některé prvky tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. ISO nelze činit odpovědnou za identifikaci některého nebo všech takových patentových práv. Podrobnosti patentových práv identifikovaných během tvorby tohoto dokumentu budou uvedeny v Úvodu a/nebo v seznamu obdržených patentových prohlášení ISO (viz www.iso.org/patents).

Jakýkoliv obchodní název užitý v tomto dokumentu není výrazem podpory, nýbrž informací čistě pro pohodlí uživatele.

Pro výklad dobrovolného charakteru standardů, význam jednotlivých termínů ISO a výrazů spojených s posuzováním shody, stejně tak jako pro informace ohledně dodržování pravidel Světové obchodní organizace (WTO) v rámci Dohody o technických překážkách obchodu (TBT) viz www.iso.org/iso/foreword.html.

Tento dokument vypracovala technická komise ISO/TC 46, *Informace a dokumentace*, ve spolupráci s technickou komisí CEN/SS F17, *Administrativní dokumenty*, Evropského výboru pro normalizaci (CEN) na základě Dohody o technické spolupráci mezi ISO a CEN (Vídeňská dohoda).

Toto čtvrté vydání zrušuje a nahrazuje text třetího vydání (ISO 3166-1:2013), jehož je technickou revizí.

Hlavní změny v porovnání s vydáním předchozím jsou následující.

- Kódy byly přesunuty a nabyly formy databáze.
- Části kódů byly definovány popisně, nikoliv pomocí čísel sloupců a řádků.
- Stav každého kódu alpha-2 byl výslovně uveden, neboť se jedná o hlavní předmět správy ISO 3166/MA a je nezbytný k zajištění odvoditelnosti.
- Veškeré znaky v databázi, zejména ty s diakritickými znaménky, byly ověřeny v Univerzální kódované znakové sadě, ISO/IEC 10646, a jsou užívány konzistentně.
- Kódování databáze je UTF-8 (8-bitový formát Univerzální znakové sady) dle ISO/IEC 10646, jež je užíváno v mnohých aplikacích.
- Všechny tři části - tři kódy - jsou součástí jedné databáze; změny se provádí pouze jednou pro všechny části.

Seznam všech částí souboru ISO 3166 lze nalézt na webových stránkách ISO.

Jakékoliv připomínky a dotazy k tomuto dokumentu by měly být směrovány na národní standardizační orgán uživatele. Seznam všech těchto orgánů je k dispozici na www.iso.org/members.html.

Úvod

Původní vydání mezinárodní normy ISO 3166 bylo připraveno technickou komisí ISO/TC 46 ve spolupráci s následujícími mezinárodními organizacemi: Rada pro celní spolupráci (CCC) [od roku 1995 Světová celní organizace (WCO)], Evropská hospodářská komise (EHK), Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO), Mezinárodní agentura pro atomovou energii (IAEA), Mezinárodní sdružení leteckých dopravců (IATA), Mezinárodní obchodní komora (ICC), Mezinárodní komora pro námořní plavbu (ICS), Mezinárodní federace knihovnických svazů (IFLA), Mezinárodní organizace práce (ILO), Mezinárodní telekomunikační unie (ITU), Mezinárodní unie železniční (UIC), Organizace spojených národů (OSN), Konference OSN o obchodu a rozvoji (UNCTAD), Světová poštovní unie (UPU), Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO) a Světová zdravotnická organizace (WHO).

ISO 3166 byla poprvé publikována v roce 1974, následovala vydání v letech 1981, 1988 a 1993. V roce 1997 byla norma rozdělena do tří částí.

- Vydání ISO 3166-1: ISO 3166-1:1997, ISO 3166-1:2006, ISO 3166-1:2013.
- Vydání ISO 3166-2: ISO 3166-2:1998, ISO 3166-2:2007, ISO 3166-2:2013.
- Vydání ISO 3166-3: ISO 3166-3:1999, ISO 3166-3:2013.

Soubor ISO 3166 poskytuje univerzálně použitelné kódované reprezentace názvů zemí (současných i dřívějších), závislých území a dalších oblastí, jež jsou předmětem geopolitického zájmu, a jejich částí.

ISO 3166-1 stanoví kódy, které reprezentují názvy zemí, závislých území a dalších oblastí, jež jsou předmětem geopolitického zájmu, na základě názvů zemí získaných od Organizace spojených národů.

ISO 3166-2 stanoví kód, který reprezentuje názvy hlavních administrativních či podobných částí zemí a entit uvedených v ISO 3166-1.

ISO 3166-3 stanoví kód, který reprezentuje dřívější názvy zemí, tj. názvy zemí vypuštěné z ISO 3166 od jejího prvního vydání v roce 1974.

Soubor ISO 3166 v žádném případě nevyjadřuje názor na právní status jakékoliv země, závislého území a dalších oblastí zmíněných v této normě, ani na jejich hranice či pomezí.

Vydání normy ISO 3166 z roku 2013 je poslední tištěné vydání obsahující společně text normy i kódy.

Na konci roku 2013 došlo k rozdělení: Kódy ISO 3166 nabyly formy databáze (čímž de facto došlo ke sloučení tří částí normy), přístupné přes ISO Online Browsing Platform, zatímco text normy čekal na aktualizaci.

Toto vydání souboru ISO 3166 z roku 2020 zahrnuje aktualizaci textu normy (popisu kódů) z roku 2013, pro každou ze tří částí. Zohledňuje přísnější požadavky na kódy samotné dané formou databáze narozdíl od tištěných materiálů.

Mezinárodní norma ISO 3166 byla vůbec první realizací konceptu „norma formou databáze“ zavedeného na konci roku 2013. ISO Online Browsing Platform (OBP) je aplikace pro vizualizaci kódů ISO 3166 pomocí webového rozhraní, přičemž data jsou uložena v databázi na pozadí.

Každou ze tří částí – tří kódů – mezinárodní normy ISO 3166 tvoří dvě součásti: dokumentace jejího obsahu a odpovídající obsah v databázi.

Oba termíny pro tyto součásti, „tento dokument“ a „kód spojený s tímto dokumentem“, se užívají napříč celým vydáním souboru ISO 3166 z roku 2020.

1 Předmět normy

Tento dokument předepisuje základní pravidla pro realizaci a údržbu kódů zemí.

Kód země je určen pro jakoukoliv aplikaci vyžadující vyjádření současných názvů zemí v kódované podobě.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.